

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SAMLINGER

TIL

JYDSK HISTORIE OG TOPOGRAFI.

VIII. BIND. 1880—81.

UDGIVET

AF

DET JYDSKE HISTORISK-TOPOGRAFISKE SELSKAB.

AALBORG.

FORLAGT AF MARINUS M. SCHULTZ
OG TRYKT I STIFTSBOGTRYKKERIET.

Et Dokument fra Ørregaard.

Meddelt af E. T. Kristensen.

Efterfølgende Afskrift af et paa Pergament skrevet Skjøde vedkommende den nu forsvundne Herregaard *Ørregaard*, som laa i Ørre Sogn, Hammerum Herred, har vist nok i sin Tid, da den nedlagdes, tillige med dens andre Dokumenter, Skjøder o. lign. delt den Skjæbne, at de spredtes rundt omkring blandt Folk, der hverken havde Interesse for eller Forstand paa at bevare slige Sager. Originalen til medfølgende Afskrift tilhører en ældre Mand i Sunds Sogn.

I »Dansk Atlas« staar, at der i Sognet (Ørre) har været en Herregaard, kaldet Ørregaard, som formedelst Mangel paa Uddrift, Lyngslæt og Tørvegrøft skal være forflyttet til Sinding Sogn og kaldet Sindinggaard. Men dette er ikke rigtigt. Ørregaards Tilliggende har af Ager og Eng været det samme, som nu hører til de tre Ørregaarde, samt Ørre Hovedskole. Hald og Bolstederne Løvenhøj og Vejrmøllegaarden. Desuden har den ejet en Del Eng, Hede, Mose og Kjær i Sinding Sogns nordostlige Del, hvilket vel i sin Tid blev lagt under Sindinggaard, men senere skilt fra igjen, og paa denne Del af Godset er der saa blevet opført en saakaldet Skæferigaard, ved Navn Ædlesminde. Til disse Ejendomme i Sinding Sogn, der vist nok hovedsagelig have udgjort Ørregaards Uddrift, har Færdselen gaaet over en Bro, som tæt østen for Ørre Kirke var slaaet over Storaæn, og hvoraf man endnu

kan se enkelte Pæle ragende op af Vandet. Om nu den Ud-drift og Tørvegrøft, der findes i disse Tilliggender, er bleven funden saa utilstrækkelig, at Gaarden derfor, som D. A. siger, maatte nedlægges, kan naturligvis ikke vides, men det er lidet rimeligt, at Grunden maatte findes deri. Sindinggaard var selvfølgelig til, før Ørregaard gik til Grunde.

Fremdeles siger D. A., at *Jens Kaas* døde 1593, men at dette er urigtigt, ses af Pergamentet, der er underskrevet af ham 1603 eller 1605.

Nulevende Folk paavise Gaardens Plads omtrent 1000 Alen sydvest for Ørre Kirke, og en gammel Aftægtsmand, som for faa Aar siden døde i den ene af Ørregaardene, fortalte, at Herregaardens Lade stod endnu i hans Ungdom og blev benyttet af de tre Bønder i Fællesskab saaledes, at de gjorde Skjel imellem deres Korn der inde paa den Maade, at de vendte Negenes Rodender imod hinanden og ligeledes kunde samme Mand paavise hver af de tre Bønders Agre paa Marken Side om Side.

Om Ejerne kunne Folk nu intet huske, men sige blot, at Herremandens Indgangsdør var paa Kirkens søndre Side. Senere er den rent bleven muret efter, og nu er der endog over dens Plads blevet indsat et Vindue.

Et Dokument fra en saadan nedlagt Herregaard, der har været beboet af adelige Familier, og om hvilken der oven i Kjøbet vides saa lidet, turde maaske nok have saa megen Interesse for en videre Kreds, at det fortjente Opbevarelse i alt Fald i Aftryk.

Jeg Jens Kaas thill Ørregaardt. Giør alle Witterligtt och Kiendis med thette mitt obne breff. for mig och mine Arffuinger, At ieg med min frii willge och Velberaad Houff Haffuer Sold, Skiødt och Alldelis affhendt, fraa mig och mine Arffuinger, Och thill Ærlig och Velbiurdig Mann Jennis Mogenszenn thill Sindinggaardt och hanns Arffuinger, Thisze effter^{no} mine gaarde och Godtz, Ligendis wdj hammerum herritt wdj Sinding Sogenn wdj Kragssnap by, Som er thre gaarde, Thenndt enne som Christenn Olluffszenn iboer, Skyller gaarden Alldsamen Aarligen Rug ij tønner, Smør ij Harbopund, Skouffwogen j, Skouffsuin j, Føenød j, Lamb j, Gaasz j, Hønns ij, Giesterij j daller, Thennd **Andenn** Niells

Lauritzseenn iboede, Skylder samme gaardt Rug ij tønner, Smør ij Harbopund, Skouffwogen j, Skouffsuin j, Føenød j, Lamb j, Gaas j, Hønns ij, Giesterij j daller, Thennd thredie Jenns Laszenn och Peder Suendszenn iboer, Skylder Gaardenn Alldsammen, Roug ij thønner, Smør ij Harbopund, Skouffwogen j, Skouffsuin j, Føenød j, Lamb j, Gaasz j, Hønns ij, Giesterij j daller, Noch ett Gadehus Kaldis Skree, Peder Niellszenn iboer Skylder Aarligenn Smør j pund, Huilcke for^{ne} mine Gaarde och Godtz wdj KragSnap som [med thjennndt [ga]ardt ieg [tillfor]nn thill hannom haffuer Skiøtt, Solldt och Afthendt, er KragSnap bye aldsamen med a[ld ther]is Rentte och Rette [tilligg]ellsze, Som er met husze, øde och byggit, Agger och Eng, Skouf och marck Fischewand och Thørffuegrøfft och [ly]ngslett, hiede, Kier och mosze, Forte och Fellitt, Indtett med allt undertagitt j nogenn maade, Aff det som nu ther thilliger och aff Arrildtz thid thilligett Haffuer, bode inden marck och wdenn marck, Och bør ther thill att Føllge och lige med Rette, thij schall For^{ne} Jenns Mogenszen och hans Arffuinger haffue Nyde bruge och beholde For Euindelige Eiendomb, Och Kiendis ieg mig for^{ne} Jens Kaas och mine arffuinger therfore att haffue oppeboeridt Nøigagtig schiell och god Fylliste wdj Søllif, Guld, och Rede peninge, effter min egegn gode willge och Nøige, Saa ieg thacker hannom gott for god Nøigachtig och Fuldkommelige betalling j alle maade, Thj Kiendis ieg mig Jens Kaas och mine arffuinger alddielis ingenn ydermere Rett eller Rettighed att haffue thill eller wdj for^{ne} gaarde eller nogitt aff thjeris Eiendomb eller Herlighed som ther thilliger och aff ariltz tid thilligett haffuer, Och med Rette bør ther thill att ligge effther thenne dag j nogenn maade, Menn Beplygter mig, for^{ne} Jenns Kaasz och mine arffuinger, Att frij frellsze hjemble och fuldkommelige thillstande for^{ne} Jenns Mogenszenn och hans arffuinger for^{ne} Gaarde och Godtz och alld thieris Eigendomb, Herlighed, Rentte och Rette thilligellsze, Som ther nu thilliger och aff Arrildtz thid thilligett haffuer, Och bør ther thill att føllge och lige med rette, for huer mands tiltalle som ther paa Kand thalle med rette, effter thenne dag j nogenn maader, Och ther som Saa Skeede (thet Gud forbiude) att for^{ne} Gaarde och Godtz eller nogitt aff thieris Eiendomb Rentte och rette thjlligellsze effter som

for^{nitt} staaer, Bli^fuer for^{ne} Jens Mogenszen eller hans Arffuinger [ved n]ogen domb eller Rettergang affwonden for min eller mine arffuingers wanhiemmel. [sky]lld, Tha Be[plicter] ieg mig, for^{ne} Jens Kaas, och mine Arffuinger igienn att wederlegge for^{ne} Jenns Mogenszen eller hans Arffuinger Saa gott och welbeleiligt Jorde godtz; paa Skyld, Landgilde, Herlighed och Eiendomb som thet. ther thennom [saa]ledisz bli^fuer affwonden, inden Sex wggers dag ther nest efter att hand eller hans Arffuinger mig eller mine arff[uinger] therom thillsigendisz worder, Och holdde hannom och hans arffuinger aff mig och mine arffuinger thet Alldielis Skadeszløs j alle maade. Des thill ydermere windiszbiurd och bedre forwarring att Saa fast och wbrødeligen wdj alle maade aff mig och mine arffuinger holddis och effterkommis schall effter som for^{nitt} staaer, haffuer ieg laditt hengtt och throgtt mitt Signedd her nedenn fore, Och med Egenn haand wnderschreffuitt, Och wenligenn thilbeder med mig att forsegle och wnder-schriffue, Erlige och Velbiurdige Mennd Thomis Maltiszen thill Tanderup, Och Erich Kaas thill Huidbieregaardt, Actum Ørregaardt, Thendt 2 Februarij Anno 160[3] ¹⁾.

Forschreffne bekiender [ieg]

<i>Jens kaasz</i>	<i>Thomisz Maltiszen</i>	<i>Erikk kaas</i>
met thenne myn egen hand.	Egen hand.	Egenn handt.

Udskrift:

Skiøde paa the 3 gaarde i kragssnap.

Lest Paa hammerumheridtz thing for dom

thendtt 10 Nouembris Aar 1604 (?) ²⁾.

(Skjødet har tvende overrevne Seglremme og Indsnit til den adie midterste —, men selve Seglene mangle.)

¹⁾ Det sidste Tal er utydeligt paa Grund af et Hul i Papiret. Det maa dog enten være 1603 eller 1605.

²⁾ Det sidste Tal utydeligt.